

Urheiluopistot ry:n TOIMINTAKERTOMUS 2024

VAIKUTTAVAA URHEILUOPISTOTOIMINTAA!

Urheiluopistot ry:n toimintavuosi 2024 oli hyvin aktiivinen – vuotta voidaan kuvata kasvun vuotena, sillä henkilöstömäärä ja budjetti tuplaantuivat. Myös toiminta oli vilkasta kaikilla osa-alueilla johtuen yhteiskunnan merkittävistä haasteista julkisessa taloudessa, huippu-urheilun muutosprosessin käynnistymisestä sekä verkoston omasta kehittymishalukkuudesta. Verkostotyössä yhteiskunnalliset muutokset näkyivät muun muassa lausuntoina eduskunnan sivistysvaliokunnalle liittyen julkisen talouden leikkauksiin sekä OKM:n vapaan sivistystyön valtionosuuksien kiintiöitykseen. Huippu-urheilun muutostyö käynnistyi loppuvuodesta, jossa verkosto oli myös mukana jakaen omaa asiantuntijuuttaan selvitystyöhön.

Jo lähes kolmen vuoden ajan Urheiluopistot ry oli tarjonnut oman osaamisyhteisönsä laajempaa panosta valtakunnalliseen valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämiseen. Yhteistyöneuvottelut Suomen Olympiakomitean kanssa saatiin päätökseen ja kahdeksan vuoden mittainen puitesopimus julkaistiin toukokuussa 2024. Pitkäjänteinen työ palkittiin. Sopimuksen mukaan urheiluopistot vastaavat uutena tehtävänään alueellisen valmennus- ja johtamisenosaamisen verkoston koordinoinnista ja kehittämisestä. Verkosto avasi rekrytoinnin toukokuussa uuteen valmennus- ja johtamisosaamisen kehittäjän tehtävään, jossa Herkko Koski aloitti työnsä syyskuun alussa. Syksyn aikana hyväksyttiin OK:n ja UO ry:n yhteinen tavoiteasiakirja 2025–2026, joka määrittelee toimijoiden vastuut tuleville vuosille. Alueellinen työ käynnistyi opistoverkoston alueellisilla tapaamisilla eri maakunnissa keräten ydintoimijat koolle.

Uusi nelivuotinen verkostostrategia hyväksyttiin syyskokouksessa 14.11.2024 Vierumäellä. Strategiasta haluttiin konkreettisempi ja ajassa elävä. Verkostossa unelmoidaan edelleen, että jokainen lapsi ja nuori liikkuu ja voi hyvin. Sitä työtä tuetaan kehittämällä ammattilaisten osaamista liikkumisen edistäjinä eri toimintaympäristöissä, lisäämällä seuratoimijoiden valmennus- ja johtamisosaamista sekä auttamalla huippu-urheilijoita menestymään. Työn tueksi tarvitaan talousresursseja uusien kumppaneiden kautta sekä vahvaa vaikuttamistyötä ja viestintää.

Urheiluopistoihin kannattaa panostaa myös tulevaisuudessa. Toteutetun SROI (Social Return on Investment) -vaikuttavuusanalyysin mukaan verkostoon panostettu euro tuo terveydellisiä, sosiaalisia ja aluetaloudellisia hyötyjä yhteiskunnalle lähes nelinkertaisesti. Vaikuttavuusanalyysi julkaistiin Verkostopäivillä 14.11.2024. Tulokset tulevat palvelemaan vaikuttamistyössä koko strategiakauden ajan. Vaikuttavuusanalyysin toteuttamiseen ja strategiaprosessiin myönnettiin OKM:n erityisavustusta 25 000 euroa. Lisäksi verkosto panosti prosesseihin itse 24 000 euroa.

Vastuullisuusohjelma näkyi edelleen vahvasti verkostotyössä. Hallinnollisesti keskityttiin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien päivittämiseen, johon toteutettiin yhteinen lähes vuoden mittainen sparrausprosessi. Prosessin aikana valmisteltiin yhteiskäyttöön henkilöstökyselypohja sekä tuotettiin yhteistä kirjallista aineistoa. Jokainen urheiluopisto määritteli itse oman suunnitelmansa konkreettiset toimenpiteet ja seurannan. Vastuullisuus näkyi laajasti myös verkoston viestinnässä. Mutta mikä tärkeintä, vastuullisuustyö on jo osa jokaisen urheiluopiston arkea.

Verkostossa on voimaa. Tämä voitiin todeta, kun päätettiin hakea kahta eri hankeavustusta liikumisen edistämistyöhön. Urheiluopistot lakisääteisinä koulutusorganisaatioina olivat luonnollinen taho hakemaan opetushallituksen opetustoimen ja varhaiskasvatuksen täydennyskoulutushanketta sekä Suomi liikkeelle -kokeiluhanketta. Avustusta saatiin OPH:n hankkeeseen 136200 euroa motoristen taitojen havainnointi -koulutukseen. Lisäksi Suomi liikkeelle -avustusta saatiin 225000 euroa. Hanketyö käynnistyi vauhdikkaasti syksyllä 2024 kahden eri hanketyöryhmän toimesta.

Urheiluopistot ry:n sääntöjä uudistettiin heti alkuvuodesta. Säännöissä hallituksen kokoonpanoa muutettiin: uusi hallitus järjestäytyi 19.1.2024, jolloin puheenjohtajaksi valittiin Peter Gabrielsson ja varapuheenjohtajiksi Riku Granat ja Mika Tuononen. Vuoden aikana koettiin myös myllerrystä verkoston jäsenissä, koska Kolmen kampuksen Urheiluopiston, Kisakallion Urheiluopiston ja Liikuntakeskus Pajulahden yhdistyminen julkistettiin toukokuussa. Keväällä myös Kisakeskus meni konkurssiin. Näin ollen vuonna 2025 Urheiluopistot ry:n jäsenenä on yhdeksän valtakunnallista urheiluopistoa.

Verkoston yhteistyö on kehittynyt merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Toimintavuosi 2024 osoitti, että verkoston sitoutuminen on tiivistynyt ja toiminta on vaikuttavaa. Yhteiset verkostopäivät, työryhmien kokoukset ja muut tapaamiset heijastavat innostusta ja kehityshalukkuutta. Tästä on hyvä jatkaa uuden strategian tavoitteiden parissa! Kiitos kuuluu kaikille verkoston jäsenille.

Eerika Laalo-Häikiö
pääsihteeri

PÄÄTULOKSET

- Valmennus- ja johtamisosaamisen kahdeksanvuotinen puitesopimus allekirjoitettiin Suomen Olympiakomitean kanssa. Uuteen tehtävään valmennus- ja johtamisosaamisen kehittäjäksi rekrytoitiin Herkko Koski.
- Uusi strategia 2025–2028 hyväksyttiin syyskokouksessa.
- SR0I-vaikuttavuusanalyysi osoitti, että verkosto tuottaa hyötyjä yhteiskunnalle lähes nelinkertaisesti sijoitettuun panokseen nähden.
- Verkoston liikkumisen edistämistyöhön myönnettiin kahdesta hankkeesta yli 360 000 euroa.
- Vastuullisuustyö on osa urheiluopistojen arkea. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat uudistettiin.
- Verkoston yhteistyö on sitoutunutta ja vaikuttavaa.

SISÄLLYS

1. KOHTI UUTTA STRATEGIAKAUTTA

- 1.1. Yhteiskunnallisena tehtävänä lasten ja nuorten liikkumattomuuden ratkaiseminen
- 1.2. Urheiluopistoverkoston tiivistäminen ja sitouttaminen
- 1.3. Hyvä Suomi -strategia 2025-2028

2. KESKEISET TOIMENPITEET

- 2.1. Social Return on Investment (SROI) -vaikuttavuusanalyysi
- 2.2. Valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisen rooli vahvistui
- 2.3. Hankeyhteistyö liikkumisen edistämiseksi
- 2.4. Vastuullisuuden painopisteenä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat
- 2.5. Viestintä strategisten tavoitteiden tukena
- 2.6. Verkostotapaamisissa luottamus syvenee
- 2.7. Muut verkostot vaikuttamistyön tukena
- 2.8. Terveet tilat -olosuhdekysely käynnistyi

3. HALLINTO JA TALOUS

- 3.1. Sääntömääräiset kokoukset
- 3.2. Hallitus
- 3.3. Toiminnolliset ryhmät
- 3.4. Kehittämis- ja ohjausryhmät
- 3.5. Edustukset
- 3.6. Talous

Liite: Vastuullisuusraportti

1. KOHTI UUTTA STRATEGIAKAUTTA

Urheiluopistot ry:n strategiakauden viimeisenä vuotena painotettiin edelleen verkoston yhteiskunnallista tehtävää lasten liikkumattomuuden ratkaisemisessa sekä verkostoyhteistyön kehittämistä. Toukokuussa käynnistettiin uuden strategian työstäminen yhteistyössä Ideascout Oy:n kanssa. Vuoden 2024 aikana yhteiset toimenpiteet toteutuivat pääosin suunnitellusti.

1.1. Yhteiskunnallisena tehtävänä lasten ja nuorten liikkumattomuuden ratkaiseminen

Toimintavuoden aikana verkostossa näkyivät erityisesti koulutuksen laadun varmistaminen niin ammatillisessa kuin vapaan sivistystyön koulutuksessa, vaikuttamistyö sekä valtakunnallisen organisoidun liikunnan ja urheilun valmennus- ja johtamisosaamisen roolien määrittely.

Kuva 1. Kuvaus strategisten toimenpiteiden toteutumisesta lasten ja nuorten liikkumattomuuden ratkaisemisen osalta.

1.2. Urheiluopistoverkoston tiivistäminen ja sitouttaminen

Strategiakaudella tavoitteiksi oli asetettu tuloksekkaiden yhteistyömallien ja -tapojen kehittäminen ja rakentaminen, verkoston tarjoaman lisäarvon näkyväksi tekeminen sekä verkoston jäsenten ja yksilöiden toimijuuden vahvistaminen ja merkityksellisyyden luominen osana verkostoa. Verkoston tiivis yhteistyö jatkui selkeän johtamisjärjestelmän ja konkreettisten tekojen kautta.

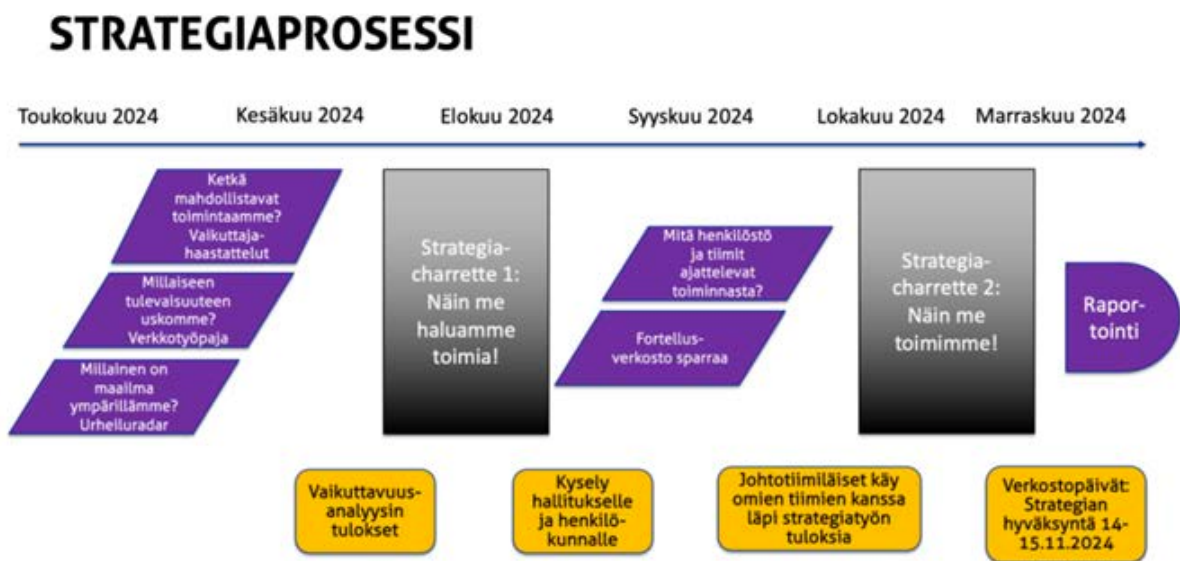

Kuva 2. Kuvaus strategisten toimenpiteiden toteutumisesta verkoston tiivistämisen ja sitouttamisen osalta.

1.3. Hyvä Suomi -strategia 2025–2028

Urheiluopistoverkoston uutta strategiaa alettiin työstää toukokuussa laajan joukon voimin. Strategiaprosessia fasilitoi Ideascout Oy. Tausta-aineistoksi tuotettiin tulevaisuusskenaarioita, toimintaympäristöanalyysi sekä vaikuttajahaastattelut. Laajemmat työpajat toteutettiin elokuussa Varalan Urheiluopistolla ja lokakuussa Eerikkilän Urheiluopistolla. Koko verkostolla oli mahdollisuus vaikuttaa strategiakokonaisuuteen avoimella kyselyllä. Prosessin johtoryhmänä toimi työvaliokunta yhdessä Ideascoutin asiantuntijoiden kanssa.

Kuva 3. Uusi strategia työstettiin systemaattisella prosessilla.

Uusi strategia hyväksyttiin Vierumäellä syyskokouksessa 14.11.2024. Strategian voi tiivistää seuraavasti:

- Sytytetään rakkaus elämänmittaiseen liikkumiseen ja tehdään hyvä elämä mahdolliseksi jokaiselle lapselle ja nuorelle.
- Urheiluopistojen strategia keskittyy yhteistyöhön, osaamisen kehittämiseen, kestäväan rahoitukseen ja vahvaan vaikuttavuuteen, jotta jokainen lapsi ja nuori liikkuu ja voi hyvin.
- Urheiluopistoverkosto edistää lasten ja nuorten hyvinvointia sekä liikunnallista elämäntapaa. Samalla se vahvistaa asemaansa Suomen tärkeimpänä ja suurimpana liikunnan ja urheilun osaamiskeskittymänä sekä koulutuksen järjestäjänä.

Kuva 4. Strategian 2025–2028 visio, missio ja arvot.

Kuva 5. Strategiakauden 2025–2028 painopisteet.

2. KESKEISET TOIMENPITEET

2.1. Social Return on Investment (SROI) -vaikuttavuusanalyysi

Vuoden 2023 lopussa Urheiluopistot ry:lle myönnettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus vaikuttavuusanalyysin ja siihen tiiviisti yhteydessä olleeseen strategiaprosessiin. Vaikuttavuusanalyysin toteuttajaksi valittiin Kuntoutussäätiö, josta vastuututkijoina toimivat Satu Niskanen ja Timo Ilomäki. Metodiksi valittiin SROI eli Social Return on Investment, jonka ideana tuoda taloudelliseen tarkasteluun sosiaalinen tai yhteiskunnallinen ulottuvuus.

Arvioinnissa selvitettiin vapaan sivistystyön ja ammatillisen koulutuksen terveydellisiä ja sosiaalisia hyötyjä rahamääräisenä mitattuna. Pohjana selvityksessä käytettiin Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin aluetaloudelliset vaikutukset -tutkimusta (2019) sekä Owl Groupin selvitystä vuodelta 2022.

Vaikuttavuusanalyysin tavoitteena oli arvioida miten paljon terveydellisiä ja sosiaalisia hyötyjä rahamääräisenä mitattuna julkinen sektori saa suhteessa siihen sijoitettuun rahoitukseen.

Hyötyjä peilattiin OKM:n liikuntapolitiikan tavoitteisiin, joista rajattiin mukaan:

- Hyvinvoiva, terve ja liikkuva väestö → minkä arvoista opistojen tuottama toiminta on kansanterveyden näkökulmasta? Tutkimuspohjana UKK-instituutin liikkumattomuuden kustannukset.
- Liikunta lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä → rahamääräinen arvio vähentyneen yksinäisyyden kautta. Tutkimuspohjana SROI-arviointi HelsinkiMission yksinäisyyden vähennyksen ”arvosta”.

Vaikuttavuusanalyysissä ei arvotettu liikuntapoliittisista tavoitteista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, vastuullisuutta eikä huippu-urheilua. Lisäksi arvioinnista jätettiin ulkopuolelle koulutuspoliittisten tavoitteiden arviointi.

SROI-vaikuttavuusanalyysin perusteella vapaan sivistystyön ja liikunta-alan ammatillisen koulutuksen terveys- ja sosiaaliset hyödyt ovat vuosittain noin 83 miljoonaa euroa. Kun hyötyihin lasketaan mukaan aluetaloudelliset hyödyt, nousee summa jopa 143 miljoonaan euroon vuodessa. Vaikuttavuusanalyysin tulokset julkaistiin Verkostopäivillä 14.11.2024. Tulokset esiteltiin erikseen OKM:n liikuntayksikölle.

“Urheiluopistojen SROI-luku 3,6 on todella hyvä, ja osoittaa, että työ liikkumisen ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi liikunnan keinoin tuottaa yhteiskunnalle huomattavia säästöjä.”

Tutkija Satu Niskanen, Kuntoutussäätiö

Jokaista valtion sijoittamaa euroa kohti urheiluopistot tuottavat

3,6

euron edestä hyötyä yhteiskunnalle.

Kuva 6. Vaikuttavuusanalyysin tulosten perusteella urheiluopistoihin sijoitettu panos tuottaa yhteiskunnalle hyötyjä lähes nelinkertaisen määrän.

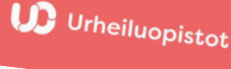
“Haluamme, että verkoston asiantuntemus on laajasti yhteiskunnan käytössä, on kyse sitten sote-, kasvatus- tai urheilutoiminnasta. Me unelmoimme, että jokainen lapsi ja nuori liikkuu ja voi hyvin.”

Puheenjohtaja Peter Gabrielsson, Urheiluopistot ry

“Urheiluopistoverkosto muodostaa Suomen laajimman liikunnan ja urheilun osaamisyhteisön. Kaikkiaan verkostossa toteutetaan vuosittain yli 1300 henkilötyövuotta.”

Pääsihteeri Eerika Laalo-Häikiö, Urheiluopistot ry

2.2. Valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisen rooli vahvistui

Vuoden alussa käynnistettiin yhteistyöneuvottelu Suomen Olympiakomitean kanssa, jonka tavoitteena oli määritellä urheiluopistoverkoston vahvempi rooli organisoidun liikunnan ja urheilun valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisessä. Verkosto oli määrätietoisesti tarjonnut omaa osaamistaan laajemmin urheiluyhteisön käyttöön jo useamman vuoden ajan.

Kahdeksan vuoden puitesopimus julkistettiin toukokuussa ja sen myötä verkoston rooliksi määriteltiin seuraavat tehtävät:

1. toteuttaa valtakunnallisia valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisen toimenpiteitä osana lajiyhteistyötä,
2. vastaa valtakunnallisesti kouluttajien ja koulutusten kehittäjien osaamisen kehittämisestä (sisältäen coach developer toiminta),
3. vastaa alueellisen ja paikallisen valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisen suunnittelusta ja toteutuksesta yhdessä lajiliittojen, liikunnan aluejärjestöjen, seurojen ja urheiluakatemioiden sekä muiden mahdollisten toimijoiden kanssa,
4. vastaa liikunnan ammatillisesta ja vapaan sivistystyön koulutuksesta liittyen valmennus- ja johtamisosaamiseen.

Verkosto käynnisti rekrytoinnin toukokuussa valmennus- ja johtamisosaamisen kehittäjän tehtävään, ja syyskuussa toimesta aloitti Herkko Koski. Loppuvuonna hyväksyttiin ensimmäinen tavoiteasiakirja vuosille 2025–2026, jossa määriteltiin konkreettiset toimenpiteet ja mittarit yhteiselle työlle Olympiakomitean kanssa. Herkko Koski toimi tiivistä osana Olympiakomitean osaamisen tiimiä. Lisäksi perustetiin urheiluopistojen oman valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisryhmä, jonne jokainen opisto nimesi oman vastuuhenkilönsä.

2.3. Hankeyhteistyö liikkumisen edistämiseksi

Keväällä 2024 avautui uusia hankemahdollisuuksia verkoston strategian tavoitteiden suunnassa. Toukokuussa saatiin positiivinen hankeavustus-päätös Opetushallituksen opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutukseen ”Motoristen taitojen havainnointi ja oppimisen tukeminen osaksi arjen työtä”, jossa tavoitteena on kouluttaa yli 900 ammattilaista. Hankkeen kokonaisuus on 136200 euroa ja hanke jatkuu 31.5.2026 asti. Mukana ovat kaikki verkoston jäsenopistot.

OPH-hankkeessa valmisteltiin yhteisiä koulutussisältöjä syksyn 2024 ajan. Työstä oli vastuussa Kisakallion ja Kolmen Kampuksen Urheiluopistojen asiantuntijat. Hanketyöryhmä tapasi säännöllisesti kuukausittaisissa kokouksissa. Vuoden 2025 koulutusten markkinointi käynnistettiin.

Suomi liikkeelle -ohjelma tarjosi mahdollisuuden kokeiluhankkeen hakemiseen – verkostolle myönnettiin 225000 euron hankeavustus kesäkuun lopussa. Opistokohtaisten kokeilujen suunnittelu käynnistettiin syyskuussa. Hanketyöryhmä kokoontui kuukausittain. Hankekoordinaattoriksi valittiin Virpi Remahl Liikuntakeskus Pajulahdesta. Kokeiluhankkeissa mukana ovat muut jäsenopistot pl. Vuokatti Sport.

Suomi liikkeelle -hankkeessa toteutetaan kokeiluhankkeet haastavien kohderyhmien liikkumisen lisäämiseksi. Sen lisäksi opistoverkosto suunnittelee ”Liikkumisen edistäjän” -verkko-kurssin, jonka tavoitteena on toimia sote- ja kasvatusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamisen kehittämisen välineenä. Hanke kestää 31.12.2025 asti.

Lisää vain Liike.
suomiliikkeelle.fi

2.4. Vastuullisuuden painopisteenä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat

Verkoston vastuullisuusohjelma julkaistiin kesällä 2023. Suunnitelman suunnassa vuoden 2024 tavoitteiksi nostettiin:

1. Jokaisen opiston uudistetut, henkilöstöä ja asiakkaita koskevat, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat sisältävät käytännön toimenpiteitä.
2. Oletetaan seuraavat askeleet jokaisen opiston henkilöstön tietoisuuden lisäämiseksi vastuullisuusohjelmasta.
3. Jokaisen opiston vastuullisuusohjelmassa mennään tavoitteiden kirjaamista syvemmälle - arvioidaan, toteutetaan ja seurataan.
4. Urheiluopistoverkosto näyttäytyy yhteisen vastuullisuusohjelmansa kautta tiiviinä ja yhdenmukaisena vastuullisen urheilun, liikunnan ja koulutuksen toimijaverkostona.

Vastuullisuustyöstä vastasi verkoston oma työryhmä, jossa oli jäsen jokaisesta urheiluopistosta. Lisäksi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien tekemiseen toteutettiin erillinen tukiprosessi, jossa kuukausittain syvennyttiin suunnitelman erityisiin osa-alueisiin. Tukiprosessin aikana valmisteltiin verkoston yhteiseen käyttöön kyselypohja henkilöstön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoaiheiden selvittämiseen. Suunnitelmien valmistumista seurattiin koulutusjohdon ja hallituksen kokouksissa. Loppuvuoden aikana suunnitelmia viimeisteltiin, ja ne otetaan täysimääräisesti käyttöön vuoden 2025 aikana.

Muina toimenpiteinä vastuullisuusohjelmassa varmistettiin henkilöstön tietoisuus vastuullisteemoista ottamalla aiheita säännöllisesti mukaan henkilöstöinfoihin sekä viestinnän ja koulutuksen sisällöiksi. Auditoidut ympäristösertifikaatit olivat suurella osalla käytössä, ja muilla alkoivat valmistelut sertifikaattien hakemiseksi.

Urheiluopistot ry:n oma yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma ja ympäristöohjelma päivitettiin syksyllä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa tavoitteiksi määriteltiin muun muassa seuranta tasa-arvon toteutumisesta verkostotoiminnassa, anonyymien palautekanavien käyttö ja raportointi sekä työnantajan rooli. Ympäristöohjelma nojautuu pitkälti jäsenopistojen ympäristötekoihin – ry:n puolella kiinnitetään huomiota erityisesti julkisten liikennevälineiden käyttöön, etäkokouskäytäntöihin sekä järkeviin toimistoratkaisuihin.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin Nuoriso- ja Liikunta-alan Asiantuntijat ry:n johdolla liikunta-alan ammattieettistä koodistoa ja siihen liittyvää julkaisua. Urheiluopistot ry:n pääsihteeri toimi hankkeen ohjausryhmässä. Muita yhteistyötahoja olivat Liikuntatieteellinen Seura LTS, Jyväskylän yliopisto, Suomen Liikunnan Ammattilaiset SLA, SUEK, Suomen Ammattivalmentajat SAVAL, Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Icehearts. Liikunta-alan ammattieettinen koodisto julkaistiin tammikuussa 2025.

Tarkempi vastuullisuusraportti on toimintakertomuksen liitteenä.

2.5. Viestintä strategisten tavoitteiden tukena

Vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan kirjattiin tavoitteeksi edistää liikunnallista elämäntapaa viestinnän keinoin. Alatavoitteina olivat YLE-yhteistyön jatkaminen, valtakunnallisten kampanjoiden sitominen verkostotoimintaan sekä kansallinen sivistyksen teemavuosi 2024. Sivistyksen teemaviikkoa vietettiin toukokuussa. Urheiluopistot olivat näkyvästi mukana viikon aikana Unelmien liikuntapäivässä sekä viestinnällisesti että järjestämällä avoimien ovien päiviä opistoilla. YLE-yhteistyö ei jatkunut vuonna 2024.

Ulkoisessa viestinnässä käytettiin urheiluopistot.fi-verkkosivuja sekä sosiaalisen median kanavia Facebookia ja Instagramia. Verkkosivuilla julkaistiin 11 uutista ja sosiaalisessa mediassa tehtiin 70 julkaisua per kanava. Sisäisessä viestinnässä siirryttiin Google-ympäristöstä Teamsiin kaikkien verkoston toiminnoltaisten ja kehittämisryhmien osalta. Koko verkostolle viestittiin uutiskirjeellä joka kuukauden viimeisenä keskiviikkona pl. heinäkuu.

Vuoden 2024 viestinnän teema, viimeisen strategiakauden mukaisesti, keskittyi lasten ja nuorten liikuttamiseen. Urheiluopistot osallistuivat aktiivisesti marraskuun Lapsen oikeuksien viikon viestintään. Jokaisen urheiluopiston someviikoilla käsiteltiin lasten ja nuorten liikuttamisen teemoja koulutuksen kautta.

Vuoden merkittäviä viestinnällisiä panostuksia olivat Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon liikunnan osaamisalan (LAT) markkinointivideo sekä toukokuussa järjestetty yläkoululeirityskoordinaattoreiden ideointitapaaminen. Tapaa-misessa laadittiin yläkoululeirityksen viestintäsuunnitelma kaudelle 2024–2025. Suunnitelman mukaan jokainen yläkoulu-leiritystä järjestävä urheiluopisto kertoo tietystä leiritykseen liittyvästä teemasta lukukauden jokaisen kuukauden aikana someviikkojen tapaan.

LAPSEN
OIKEUKSIEN
VIIKKO

2.6. Verkostotapaamisissa luottamus syvenee

Verkoston yhteistyö vaatii säännöllisiä kohtaamisia eri kohderyhmien kanssa. Tapaamisissa jaetaan hyviä toimintamalleja, syvennetään luottamusta sekä innovoidaan uutta. Strategia-prosessin ja vaikuttavuusanalyysin toteuttamisen johdosta tapaamisia oli aiempaa enemmän.

SUEK:n koulutuspäivät pidettiin 4.-5.4.2024 Vierumäellä, jonne osallistui jokaisesta opistosta Reilun kilpailun ohjelmien vastuuhenkilöt. Urheiluopistopäivät pidettiin risteilyhengessä Varalan Urheiluopistolla 30.-31.5.2024, jossa ammatillisen ja vapaan sivistystyön opettajakunnasta osallistujia oli yli 80. Ohjelmassa oli mm. LPT-tutkinnon perusteiden työstöä, työelämäyhteistyön suunnittelua sekä kansainvälisyyskoordinaattoreiden kokoontuminen.

Verkostopäivät pidettiin keväällä Kisakallion Urheiluopistolla 11.-12.4.2024. Kisakalliossa käynnistettiin SROI-vaikuttavuusanalyysi keskustelemalla arvioinnin kokonaisuudesta tutkijoiden johdattamana. Mukana verkostopäivillä olivat myös Suomen Olympiakomitean ja OKM:n liikuntayksikön edustajat. OKM:n alustuksessa saatiin tietoon, että vapaan sivistystyön valtionosuudet tullaan kiintiöittämään jatkossa. Syksyn verkostopäivät 14.-15.11.2024 kokosivat opistojen johtoa Suomen Urheiluopistolle Vierumäelle. Verkostopäivien pääteemoina olivat uuden strategian ja SROI-vaikuttavuusanalyysin julkaiseminen. Lisäksi käsiteltiin yhteistyössä Olympiakomitean kanssa valmennus- ja johtamisosaamisen kokonaisuutta. Molempien verkostopäivien aikana toteutettiin avoimet Teams-infot koko verkoston henkilökunnalle.

Syksyn Verkostopäivillä jaettiin Sitoutunut urheiluopistoverkoston jäsen -diplomit Maija Hjeltille ja Marjaana Eskeliselle pitkäjänteisestä työstä verkoston hallituksessa ja johtoryhmien vetäjinä. Vuoden Verkostotekona palkittiin puitesopimuksen hyväksyminen Olympiakomitean ja Urheiluopistot ry välille – työhön merkittävän panoksen antaneet Jukka Tiikkaja ja Petri Jakonen palkittiin.

2.7. Muut verkostot vaikuttamistyön tukena

Urheiluopistot ry:n perustoimintaan kuuluu verkostomainen yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa.

Vaikuttamistyö Vapaa Sivistystyö ry:ssä jatkui aktiivisena hallitustyöskentelyn kautta. Pääsihteeri Eerika Laalo-Häikiö toimi hallituksen jäsenenä ja Marjaana Eskelinen varajäsenenä. VST ry:n vaikuttamistyössä painottui hallitusohjelman lisäleikkausten estäminen. Lisäksi viranomaisyhteistyö oli aktiivista niin OKM:n ja OPH:n työryhmissä. Urheiluopistot ry oli mukana SuomiAreenassa yhdessä VST-jäsenten kanssa osallistuen toteutettuun paneelikeskusteluun ”Sivistystyö tulevaisuuden tekijänä”. Paneelikeskustelussa verkostoa edusti puheenjohtaja Peter Gabrielsson.

Urheiluopistot ry on jäsenenä Sivistysala ry:ssä. Sivista edustaa sivistysalan yksityisiä työnantajia ja sen toiminta kattaa kasvatuksen ja opetuksen, tieteen ja tutkimuksen, taiteen ja kulttuurin sekä liikunnan ja urheilun alat. Sivistan yhteiskunnallisen vaikuttamisen valiokunnassa jäsenenä toimi Eerika Laalo-Häikiö. Sivistan kautta tehdään vaikuttamistyötä niin ammatillisen koulutuksen kuin vapaan sivistystyön kokonaisuuksissa.

Suomen Olympiakomitean kanssa tehty yhteistyö tiivistyi merkittävästi toimintavuoden aikana. Valmennus- ja johtamisosaamisen kehittämisen puitesopimuksen johdosta henkilöstö toimi aktiivisesti yhtenä tiiminä. Urheiluopistot ry toteutti osana liikunnallisen elämäntavan edistämisen työryhmän webinaarisarjaa ”Osaamisen tulevaisuuden tarpeet liikkeen lisäämisessä”-webinaarin 22.3.2024. Vaikuttamistyössä yhteistyötä tehtiin lausuntojen ja viestinnän osalta.

2.8. Terveet tilat -olosuhdeselvitys käynnistyi

OKM:n toimesta käynnistettiin elokuussa urheiluopistoille ”selvitys liikunnan koulutuskeskusten rakennuskannasta, rakennetusta infrasta ja liikuntaolosuhteista sekä konsultoiva arvio liikunnan koulutuskeskusten kiinteistöjohtamisesta”. Hankkeen toteuttajataho on FCG ja tilaajana OKM:n liikuntayksikkö. Hankkeen ohjausryhmässä toimivat verkostosta Paavo Leinonen (Vierumäki), Urpo Sorsa (Vuokatti), Jaakko Niiranen (Kuortane) ja pääsihteeri Eerika Laalo-Häikiö. Selvitys valmistuu huhtikuun 2025 aikana.

3. HALLINTO JA TALOUS

3.1. Sääntömääräiset kokoukset

Urheiluopistot ry:n kevätkokous järjestettiin 12.4.2024 Kisakallion Urheiluopistolla Lohjalla ja syyskokous 14.11.2024 Suomen Urheiluopistolla Vierumäellä. Lisäksi järjestettiin yksi ylimääräinen kokous 4.1.2024, jossa yhdistyksen ennakotarkastetut säännöt hyväksyttiin ja valittiin uusien sääntöjen mukainen hallitus.

Syyskokouksessa merkittiin tiedoksi Kisakallion Urheiluopiston ja Liikuntakeskus Pajulahden ero jäsenyydestä Kolmen kampuksen Urheiluopiston yhdistymisen johdosta.

3.2. Hallitus

Urheiluopistot ry:n hallitukseen valittiin ylimääräisessä kokouksessa 4.1.2024 ennakkoon esitetyt henkilöt: Petri Tarkkanen, Tomas Järvinen, Petri Jakonen, Mika Tuononen, Heikki Hannola, Jussi Töyrylä, Peter Gabrielsson, Tero Kuorikoski, Riku Granat, Asko Härkönen, Kenneth Itäinen ja Mari Varjonen. Uuden hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin 19.1.2024. Puheenjohtajaksi kaksivuotiskaudelle 2024-2025 valittiin Peter Gabrielsson ja varapuheenjohtajiksi Mika Tuononen ja Riku Granat.

Kenneth Itäinen pyysi eroa hallituksesta maaliskuussa Kisakeskuksen mentyä konkurssiin. Eropyyntö käsiteltiin ja hyväksyttiin 13.6.2024.

Hallitus piti vuoden aikana yhdeksän kokousta. Hallituksen sihteerinä ja taloudenhoitajana toimi Urheiluopistot ry:n pääsihteeri Eerika Laalo-Häikiö. Hallituksen kokoukset valmisteltiin työvaliokunnassa, joka koostuu puheenjohtajistosta ja pääsihteeristä.

3.3. Toiminnottaiset ryhmät

Johtamisjärjestelmään kirjattuina säännöllisesti kokoontuvina toiminnottaisina ryhminä jatkuivat valmennuskeskusjohdon, koulutusjohdon ja talousjohdon työryhmät. Niiden tehtävänä oli varmistaa verkoston tiedonkulku, strateginen tekeminen sekä yhteinen asioiden valmistelu. Jokaisen työryhmän vastuulla oli huolehtia roolin ja tehtävän mukaisesta yhteistyöstä sidosryhmien kanssa verkoston yhteisen näkemyksen edistämiseksi.

Valmennuskeskusjohto kokoontui kahdesti toimintavuoden aikana etäyhteydellä sekä kahdesti paikan päällä verkostopäivillä. Valmennuskeskusjohdon tehtävänä oli kehittää toimintaa verkostostrategian ja suomalaisen urheilun tavoitteiden suunnassa sekä varmistaa toiminnan yhtenäinen laatu. Osallistuminen huippu-urheilustrategian työstöön, valmennus- ja johtamisosaamisen uusi alueellinen tehtävä sekä yläkoululeiritystoiminnan kehittäminen olivat tärkeimmät sisällöt yhteistyössä. Valmennuskeskusjohdon puheenjohtajana toimi Jukka Tiikkaja Vierumäeltä. Syksyn Verkostopäivistä alkaen puheenjohtajan tehtävää hoiti Eero Hietanen Santasportista.

Koulutusjohto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa etäyhteydellä sekä lähitapaamisissa Verkostopäivillä ja Urheiluopistopäivillä. Koulutusjohdon tehtävänä oli edistää ja kehittää vapaan sivistystyön ja ammatillisen koulutuksen lakien ja asetusten mukaista toimintaa sekä varmistaa yhdenmukainen laatu verkoston oppilaitoksissa. Tutkintokohtaiset ohjausryhmät sekä työelämäyhteistyön kehittämisryhmät toimivat koulutusjohdon valmistelevina ryhminä. Koulutusjohto vastasi sekä OPH- että Suomi liikkeelle -hankkeiden hakuprosesseista, ja se nimitettiin myöhemmin molempien hankkeiden ohjausryhmäksi. Ammatillisen koulutuksen yhteisenä toimenpiteenä verkosto osallistui helmikuussa 2024 OP0-päiville Rovaniemellä. Koulutusjohdon puheenjohtajana toimi Marjaana Eskelinen Varalasta. Verkostopäivillä syksyllä uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Antti Jokinen Eerikkilästä.

Talousjohto kokoontui kuukausikokouksissaan yhteensä yhdeksän kertaa. Talousjohdon tehtävänä on linjata ja kehittää urheiluopistojen talouden raportoinnin ja seurannan yhteisiä toimintatapoja. Talousjohto vastasi myös kiinteistöjen osalta yhteistyön kehittämisestä. Talousjohdon puheenjohtajana toimi Maija Hjelt Kisakalliosta ja hänen seuraajakseen valittiin Anu Häkkinen Tanhuvaarasta vuodeksi 2025.

3.4. Kehittämis- ja ohjausryhmät

Verkoston johtamisjärjestelmän alaisia kehittämis- ja ohjausryhmiä nimettiin toimintavuodelle seitsemän.

Lasten liikunnan ryhmän päävastuuna oli strategian mukaisen lasten ja nuorten liikkumisen edistämisen toimenpiteiden toteuttaminen. Ryhmä vastasi Olympiakomitean vetämän liikunnallisen elämäntavan edistämisen työryhmän webinaarisarjan ”Osaamisen tulevaisuuden tarpeet liikkeen lisäämisessä”-webinaarin toteuttamisesta 22.3.2024. Verkosto näkyi myös Liikkuva ja oppiva yhteisö -seminaarissa Seinäjoella 17.-18.4.2024. Muina toimenpiteinä olivat mm. Unelmien liikuntapäivä 10.5. sekä Lasten oikeuksien viikko 18.-24.11.2024 yhdessä viestintätiimin kanssa. Pääsihteeri toimi lasten liikunnan ryhmän vetäjänä.

Työelämäyhteistyön kehittämisryhmän vetäjänä toimi Mari Heikkilä Kolmen kampuksen Urheiluopistolta. Ryhmän tavoitteena oli lisätä opettajakunnan vuoropuhelua työelämäyhteistyöstä, jonka johdosta järjestettiin kolme opekahvilaa Teamsin välityksellä ajankohtaisten aiheiden parissa. Työryhmä toteutti maksuttoman työelämäwebinaarin 2.10.2024 teemalla ”Täältä tullaan – onko työelämä valmis?”. Työryhmä kokoontui neljä kertaa Teams-kokouksiin sekä Varalassa Urheiluopistopäivillä toukokuussa.

Viestintätiimi kokoontui marraskuussa Helsingissä, lisäksi Teams-tapaamisia oli läpi vuoden kuusi. Viestintätiimin vetäjänä toimi Urheiluopistot ry:n viestintäkoordinaattori Krista Kyyrönen. Tiimin rooli koko verkoston läpileikkaavana toimijana oli merkittävä. Toiminnassa korostuivat säännölliset someviikot sekä tapahtumien ja webinaarien markkinointi.

Vastuullisuustyöryhmä tapasi toimintavuoden aikana kaksi kertaa Teamsissa ja lähikokouksessa lokakuussa Helsingissä. Työryhmän vetäjänä toimi Krista Kyyrönen. Lisäksi suurin osa vastuullisuustyöryhmän jäsenistä osallistui yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien sparritapaamisiin, joita järjestettiin yhdeksän. Toiminnassa keskityttiin erityisesti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien uudistamiseen sekä määriteltyjen tavoitteiden ja mittareiden seurantaan. Loppuvuodesta työryhmä valmisteli vastuullisuusohjelman yhteiset tavoitteet vuosille 2025–2026 hallituksen käsittelyyn.

Verkostossa toimivat tutkintokohtaiset ohjausryhmät, jotka kokoontuivat vuoden aikana noin neljä kertaa. Ohjausryhmien tehtävänä on kehittää verkoston oppilaitosten järjestämän koulutuksen yhteistä laatua, koulutuksen prosesseja ja sisältöjä sekä opetusta ja ohjausta. Ohjausryhmät toimivat tiiviissä yhteistyössä koulutusjohdon ja pääsihteerin kanssa.

Ohjausryhmien puheenjohtajina vuonna 2024 toimivat:

- Liikunnanohjauksen perustutkinnon ohjausryhmä, puheenjohtaja Hanna Junes, Kolmen kampuksen Urheiluopisto
- Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon liikunnan osaamisala, puheenjohtaja Liisa Lattu, Suomen Urheiluopisto
- Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon valmennuksen osaamisala, puheenjohtaja Marko Viitanen, Suomen Urheiluopisto, syksystä lähtien Herkko Koski, UO ry

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon tutkintoperusteiden uudistamisen vastuutahoksi valittiin OPH:n kilpailutuksen kautta Eerikkilän Urheiluopisto. Eerikkilästä vastuuhenkilönä toimii rehtori Antti Jokinen, ja Eerikkilä vastaa erityisesti valmennuksen osaamisalan kirjoitustyöstä. Liikunnan osaamisalan vastuutahona toimii Kolmen Kampuksen Urheiluopisto vastuuhenkilöinä Maria Anttila ja Marjukka Tiainen. Ammattitutkintojen uudistustyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä koko urheiluopistoverkoston, OPH:n vastuuhenkilön Anna Kylä-Kailan kanssa, sekä koulutuksen järjestäjätahojen ja työelämäedustajien kanssa.

Syksyllä 2024 perustettiin uusi kehittämisryhmä koordinoimaan uutta valmennus- ja johtamisosaamisen alueellista työtä. Kehittämisryhmän puheenjohtajana toimii Herkko Koski. Työ käynnistyi nimeämällä jokaisesta urheiluopistosta yksi tai useampi vastuuhenkilö. Ryhmä kokoontui kolme kertaa. Alueellinen kehitystyö käynnistyi alueellisilla tilannekartoituksilla, jotka toteutettiin yhdessä aluejärjestöjen ja urheiluakatemioiden kanssa. Toiminta saatiin alkuun muulla paitsi Etelä-Suomessa johtuen Kolmen Kampuksen yhdistymisprosessista – vuoden 2025 toiminta etenee tavoiteasiakirjan mukaisesti kaikilla alueilla.

3.5. Edustukset

Urheiluopistoverkoston edustuksia vuoden 2024 aikana:

- **Opetus- ja kulttuuriministeriö**
 - Vapaa sivistystyön yhteistyöryhmä (YTR): Eerika Laalo-Häikiö, varajäsen Marjaana Eskelinen
 - Hallituksen asettama ammatillisen koulutuksen seurantaryhmä: Marjaana Eskelinen
 - VST-tietopohja: Eerika Laalo-Häikiö
 - Kansallinen Liikuntafoorumi, johtoryhmä: Eerika Laalo-Häikiö
- **Vapaa sivistystyö ry:n hallitus**
 - Eerika Laalo-Häikiö, varajäsen Marjaana Eskelinen
- **Sivistysala Sivista ry**
 - Yhteiskunnallisen vaikuttamisen valiokunta, Eerika Laalo-Häikiö
- **Opetushallitus**
 - Työelämätoimikunta: Sari Karjalainen, Varalan Urheiluopisto ja Pekka Kainulainen, Kolmen Kampuksen Urheiluopisto
 - VST-digitalisaation tavoitetila: Eerika Laalo-Häikiö, Irina Keinänen
- **Suomen Olympiakomitea**
 - Valmennus- ja johtamisosaamisen asiantuntijaryhmä: Jukka Tiikkaja, Herkko Koski
 - Osaamisen kehittämisen valtakunnallinen työryhmä: Jukka Tiikkaja, Herkko Koski
- **Nuoris- ja Liikunta-alan asiantuntijat ry (Nuoli ry)**
 - Liikunta-alan ammattieettisen koodiston ohjausryhmä, Eerika Laalo-Häikiö

3.6. Talous

Urheiluopistot ry:n toiminnantarkastajiksi vuodelle 2024 valittiin Mika Kujala Suomen Urheiluopistosta ja Anu Häkkinen Tanhuvaaran Urheiluopistosta. Varahenkilöiksi valittiin Jaakko Niiranen Kuortaneen Urheiluopistosta ja Marja-Liisa Tahlo Varalan Urheiluopistosta. Kirjanpidosta vastasi Liikuntakeskus Pajulahti.

Yhdistyksen talous on edelleen vakaalla pohjalla. Taloudellinen tulos oli 4597,48 euroa positiivinen. Kuluja oli lopulta 283 230,91 euroa ja tuottoja 287 828,39 euroa. OKM:n valtionapua saatiin 48 520 euroa. Suomi liikkeelle -hankkeen kulut olivat 87 480,80 euroa, joista delegoitiin eteenpäin urheiluopistoille 82 500 euroa kokeiluhankkeisiin. OPH-hankkeen kuluja toteutui hankkeen alkuvaiheessa 6541,85 euroa. Yhdistyksen jäsenmaksu säilyi ennallaan ollen 4 500 euroa. Kisakeskuksen saamatta jäänyt jäsenmaksu 4 500 euroa kirjattiin myyntitappioksi. Kassavarat olivat vuoden 2024 lopussa 1 736 831,11 euroa sisältäen OPH-hankeavustuksen sekä ½ Suomi liikkeelle -hankeavustuksesta. Suomi liikkeelle -hankkeen omavastuuosuus on 25 prosenttia. OPH-hankkeessa omavastuuta ei ole.

Toimintavuoden aikana rekrytoitiin yhdistykseen uusi toimihenkilö, jonka takia palkkakustannusten osuus budjetista nousi. Rekrytoinnin kustannukset katettiin, ja myös jatkossa katetaan, jäseniltä laskutetulla erillisellä maksuosuudella, joka vuonna 2024 oli 38 000 euroa. Myönnetty hankeavustukset toivat lisäresurssia yhdistykselle, koska osa hallinnollisista kustannuksista hankkeisiin voidaan kattaa avustuksella. Strategiaproessin osuus jäsenistölle oli 24 000 euroa, joka laskutettiin joulukuussa.

VASTUULLISUUSRAPORTTI 2024

LUONTO & ILMASTO

YMPÄRISTÖSERTIFIKAATTI

Jokin auditoinnin sisältävä ympäristö-sertifikaatti on olemassa tai projekti käynnistetty jokaisella urheiluopistolla, vähintään yhdellä toiminnan osa-alueella.

6/11

sertifikaatti olemassa

5/11

prosessi aloitettu

LUE LISÄÄ URHEILUOPISTOVERKOSTON
VASTUULLISUUSOHJELMASTA

IHMISET & YHTEISÖT

VERKOSTON TASA-ARVO

Tasa-arvo johtoryhmissä (talous, koulutus, valmennuskeskus) ja hallituksessa

♀ **36 %** ♂ **64 %**

Tasa-arvo kehittämissyryhmissä (viestintä, vastuullisuus, lasten liikunta, työelämä)

♀ **61 %** ♂ **39 %**

Tasa-arvo ohjausryhmissä (VAT, LAT, LPT)

♀ **57 %** ♂ **43 %**

Uudistetut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat

valmistuivat **6/11**

työn alla **5/11**

henkilöstökyselyt **6/11**

eettisten asioiden vastuuhenkilö nimetty **10/11**

epäasialliseen puuttumisen ohjeet **9/11**

9 sparraustyöpajaa vuoden 2024 aikana suunnitelmista vastaaville

Suunnitelmat viimeistellään kevään 2025 aikana.

HALLINTO & TALOUS

HENKILÖSTÖN TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN VASTUULLISUUS- OHJELMASTA

Aihetta käsitelty vähintään kahdessa henkilöstöinfossa

9/11

Verkostoinfossa kahdesti vuodessa vastuullisuusohjelma

2/2

RAPORTOINTI JA VIESTINTÄ

Vastuullisuusohjelman tavoitteet ja mittarit 2024 on hyväksytty Urheiluopistot ry:n hallituksessa

11/11 Vastuullisuus näkyy jokaisen opiston vuosikertomuksessa ja nettisivuilla

Ulkoinen viestintä

20 julkaisua sosiaalisessa mediassa

SUEK

Uudet Reilun kilpailun ohjelmat työn alla

11/11

 Urheiluopistot